

NETTOFØRINGSORDNINGEN FOR MERVERDIAVGIFT I STATEN

Rundskriv R-116

Nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring
av merverdiavgift i statsforvaltningen

NETTOFØRINGSORDNINGEN FOR MERVERDIAVGIFT I STATEN - INTRODUKSJON

Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet er bestemmelsen om innføringen av ordningen:

Rundskriv R

Samtlige departementer
Statsministerens kontor

Nr.	Vår ref	Dato
R-116	14/4276-6 C TS/	27.05.2022

Nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen

1. Innledning

I 2015 ble det innført en nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorgan. Nettoføringsordningen er en administrativ ordning innenfor statsforvaltningen og ikke en del av merverdiavgiftssystemet. Dette rundskrivet gir nærmere bestemmelser om ordningen.

Store deler av offentlig sektor er utenfor merverdiavgiftsloven, og har derfor ikke fradragrett for merverdiavgift på anskaffelser til bruk i virksomheten. Når statlige virksomheter kjøper tjenester fra private må det betales merverdiavgift, men hvis virksomheten benytter egne ansatte til å utføre samme tjeneste, betales det ikke merverdiavgift. Dette kan motivere til egenproduksjon av enkelte tjenester og være til hinder for effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser. Nettoføringsordningen skal bidra til å nøytralisere denne effekten og bidra til mer effektiv ressursbruk ved at merverdiavgiften ikke er til hinder for at billigste alternativ velges.

Nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen

Rundskrivet omtaler:

- selve ordningen og virkeområdet
- hvilken merverdiavgift som er omfattet – og ikke omfattet av ordningen
- hvordan det forholdes ved viderefakturering og belastningsfullmakter
- hvordan dette skal håndteres regnskapsmessig

-
- Dette rundskrivet fra Finansdepartementet av 27.5.2022 erstatter rundskriv R-116 av 4.12.2020, 12.3.2015 og 9.9.2014.

Vedlegg 1 til rundskrivet viser hvilke virksomheter som er holdt utenfor ordningen - oppdatert pr. 27.5.2022

Vedlegg 1 Oversikt over statlige forvaltningsorgan som er holdt utenfor ordningen med nøytral merverdiavgift.

<i>Organer som er holdt utenfor ordningen</i>	<i>Begrunnelse</i>
Arbeids- og velferdsetaten (NAV), Barne- ungdoms- og familieetaten (BUF-etat) og Utlendingsdirektoratet	Sosiale tjenester (ikke mva. pliktig)
Norges grønne fagskole - Veia, Statped, Politihøgskolen, Sørsamisk kunnskapspark, De samiske videregående skoler, Karasjok og Kautokeino	Undervisningstjenester (ikke mva. pliktig)
Lånkassen, Husbanken og Statens pensjonskasses boliglånordning	Finansielle tjenester (ikke mva. pliktig)
Rikskonsertene, Riksteateret og Kunst i offentlige rom	Kulturelle tjenester (ikke mva. pliktig)
Forsvarsbygg	Fast eiendom (ikke mva. pliktig)
Statens vegvesen	Fast eiendom (ikke mva. pliktig)
Statsbygg, Eksfin - Eksportfinansiering Norge ⁶ , Statens pensjonskasse Forvaltningsbedrift, SDØE ⁷	Forvaltningsbedrift
Statens kartverk	Tidligere forvaltningsbedrift ⁸)
Virksomheter som mottar budsjetttildeling ved utbetaling fra fagdepartementet over 50-post	Nettobudsjettert virksomhet

⁶ Opprettet 1. juli 2021 gjennom sammenslåing av Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) og Eksportkreditt Norge AS.

⁷ Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumssektoren (SDØE) budsjetteres på samme måte som forvaltningsbedriftene på inntektssiden av budsjettet.

⁸ Virksomhetens tilknytningsform ble endret til ordinært bruttobudsjettert forvaltningsorgan fra 2017, men ble ved endringen fortsatt holdt utenfor nettoføringordningen.

 Alle ansatte må være kjent med at virksomheten er innenfor ordningen

Informasjon om ordningen fra DFØ

- Rundskriv R-116 på DFO.no
  - Se **Økonomiregelverket** - Administrative ordninger i staten.
  - Her finner du også:
    - tolkningsuttalelser
    - et veiledningsnotat, som utdyper rundskriv R-116
    - og ofte stilte spørsmål
  - Se også **Kundesider** – Regnskapstjenester. Skroll litt ned på denne siden, eller velg «Søk» etter «nettoføringsordningen».

Hvem er omfattet av ordningen

- Bruttobudsjetterte virksomheter, også departementer
- **Disse virksomhetene er unntatt ordningen:**
  - Merverdiavgiftspliktige – leverer ordinært oppgjør for merverdiavgift, som før
  - Merverdiavgiftspliktige for **deler** av sin virksomhet – må vurdere i hvert enkelt tilfelle
  - Nettobudsjetterte virksomheter (tildeling på 50-post)

Noen holdes utenfor

- For å unngå konkurransevridninger i disfavør av private aktører, er enkelte statlige forvaltningsorganer holdt helt utenfor ordningen
- Dette er forvaltningsorganer som i konkurranse med private aktører må antas å produsere, eller kunne produsere, tjenester som ikke er merverdiavgiftspliktige, og gjelder blant annet
  - sosiale tjenester
  - undervisningstjenester
  - finansielle tjenester

 Slike statlige virksomheter kan derfor ikke gis mulighet til å føre merverdiavgift for anskaffelser på nettoføringsordningen, nettopp fordi private aktører de konkurrerer med, ikke kan føre fradrag for merverdiavgift for sine anskaffelser

Hensikten med ordningen

- Administrativ ordning innenfor statsforvaltningen – **ikke** del av merverdiavgiftssystemet.
- Statens tjenester har vært billigere da store deler av staten er helt utenfor regelverket for merverdiavgift.
- Budsjettpostene for virksomheter som er innenfor ordningen, budsjetteres netto uten merverdiavgift.
- Merverdiavgift for poster som inngår i nettoføringsordningen er budsjettert på en sentral utgiftspost.

Mer effektiv ressursbruk

- Merverdiavgift skal ikke være til hinder for at billigste alternativ velges.
- Når en statlig virksomhet kjøper tjenester fra private, må det betales merverdiavgift, men hvis virksomheten benytter egne ansatte til å utføre samme tjeneste, betales det ikke merverdiavgift.
  - Dette kan motivere til egenproduksjon og er derfor et hinder for effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser, og nettoføringsordningen for merverdiavgift skal motvirke dette.

Nettoføringsordningen i praksis

- Virksomhetene innenfor ordningen har **fullmakt** til å utgiftsføre betalt merverdiavgift på
  - kapittel 1633 nettoordning, statlig betalt merverdiavgift, post 01 driftsutgifter, artskonto 1987 nettoføringsordning for merverdiavgift
- Grunnlaget for merverdiavgiften skal være dokumentert og etterprøvbart, spesifisert i faktura, kan ikke bruke skjønn.
- En frivillig ordning, men budsjettene er justert for dette.

Ordningen omfatter

Betalt merverdiavgift

- som rapporteres på postene 01- 49 til statsregnskapet
- ved kjøp av varer og tjenester fra virksomheter som er registrert i merverdiavgiftsregisteret (**innenlands merverdiavgift**)
- ved innførsel av varer og fjernleverbare tjenester fra utlandet, Svalbard og Jan Mayen

Anskaffelsen av varen eller tjenesten **må være «til bruk»** i forvaltningsorganets virksomhet.

Attestanter

- Et stort ansvar ligger på alle attestanter, som må kjenne til bruk av merverdiavgiftskoder i den aktuelle virksomheten.
- Attestantene må også kjenne til bruk av utgiftstyper for reiser og utgiftsrefusjoner.
- Når det gjelder reiseregulativet, er det noen unntak for kravet til dokumentasjon.

Belastningsfullmakter

- Virksomhet som mottar en belastningsfullmakt på en budsjettpost (01-49) som inngår i nettoføringsordningen, kan postere betalt merverdiavgift på kap. 1633, post 01. Dette gjelder også virksomhet utenfor nettoføringsordningen, som mottar en slik belastningsfullmakt.
- Departementer og virksomheter som gir en slik belastningsfullmakt til en virksomhet som er utenfor nettoføringsordningen, bør gjøre oppmerksom på adgangen de har til å belaste kap. 1633, post 01 for betalt merverdiavgift.
- Hvis et departement stiller midler til disposisjon på en budsjettpost (01–49) som inngår i nettoføringsordningen, gjelder de samme regler som ved belastningsfullmakt.

Merverdiavgift som ikke er omfattet av nettoføringsordningen, Merverdiavgiftsloven § 8-3

(1) Fradragsretten omfatter ikke inngående merverdiavgift på:

- a) *servering*
- b) *omkostninger vedrørende leie av selskapslokaler i forbindelse med servering*
- c) *kunst og antikviteter, med mindre kjøperen omsetter varer av samme slag i sin virksomhet eller varene er til bruk i virksomhet som nevnt i § 5-9.*
- d) *kost til og naturalavlønning av virksomhetens innehaver, ledelse, ansatte og pensjonister*
- e) *representasjon*
- f) *gaver og varer og tjenester til utdeling i reklameøyemed når verdien ikke er bagatellmessig, likevel slik at det er fradragsrett for varer dersom de utføres til bruk utenfor merverdiavgiftsområdet*
- g) *oppføring, vedlikehold, innleie og drift av fast eiendom som skal dekke bolig- eller velferdsbehov, herunder løsøre og utstyr til slike eiendommer. Det er likevel fradragsrett for inngående merverdiavgift på oppføring og vedlikehold av bedriftskantiner, herunder løst inventar til bedriftskantiner.*

Merverdiavgiftsloven § 8.3. – litt forklaring

Dette betyr blant annet at nettoføringsordningen **ikke** kan belastes merverdiavgift for utgifter til:

- servering til ledere, ansatte eller pensjonister
- overtidsmat og goder til ansatte, som ukeblader på spiserommet, frukt, kaffe, te eller lignende
- gaver, som blomster til ansatte eller medaljer og diplomer
- varer og tjenester til utdeling i reklameøyemed
- representasjon, som jubiléer eller julebord, heller ikke når det gjelder eksterne samarbeidspartnere eller lignende

Bagatellmessig verdi = unntak

- Bagatellmessig verdi på gaver - og varer og tjenester til utdeling i reklameøyemed er definert i loven til kr. 100,- inklusive merverdiavgift, og disse kan føres på nettoføringsordningen.
- Varer som skal brukes til gaver eller til utdeling i reklameøyemed dersom de utføres til bruk utenfor merverdiavgiftsområdet - til bruk i utlandet, kan føres på nettoføringsordningen.
- Det kan være andre regelverk som også kommer inn, som retningslinjer for gaver i staten.

Servering

- Servering til ansatte og ved representasjon er utenfor nettoføringsordningen, også utstyr som forbrukes ved serveringen, som engangs- bestikk, -kopper og -tallerkener i papp og plast.
- Eksempler som likevel er innenfor nettoføringsordningen, kan være servering til innsatte i fengsler og matdepot i tilfelle krig. Disse tilfellene er spesielt vurdert av skatteetaten.
- Mat i næring og videreforedling av mat er også innenfor ordningen.

👉 Hvis du for eksempel har en faktura for både papptallerkner og kontorrekvisita, må beløpet splittes opp slik at merverdiavgift for kontorrekvisita føres på nettoføringsordningen med kode 7, mens papptallerknene føres på kode 0.

Bedriftskantiner

- Oppføring og vedlikehold av bedriftskantiner er innenfor nettoføringsordningen, også løst inventar til bedriftskantiner, som stoler og bord, glass, kopper og kar, bestikk, lysestaker, blomstervaser m.m.
- Driftskostnader og strøm til bedriftskantiner er utenfor nettoføringsordningen, også engangs serveringsutstyr.
- Det er egne regler for bedriftskantiner i merverdiavgiftsloven § 8-1 og 8-3.

Te-kjøkken

- Kopper og kar m.v. til Te-kjøkken er utenfor nettoføringsordningen, da et Te-kjøkken ikke kommer inn under reglene for bedriftskantine, men derimot vurderes som et ansattgode.
- Oppvaskmaskin vurderes som inventar, og kan da føres på nettoføringsordningen, uansett hvor den står, fordi inventar til bruk i virksomheten er innenfor ordningen.

Bygg og fast eiendom

Merverdiavgift på anskaffelser til bygg, anlegg eller annen fast eiendom, er ikke omfattet av nettoføringsordningen.

Utgifter til varer og tjenester til driften av bygget, anlegget eller annen fast eiendom er likevel som regel omfattet, så lenge dette ikke er en del av husleien.

Merverdiavgift som ikke er omfattet av nettoføringsordningen, Merverdiavgiftsloven § 8-4

(1) Fradragsretten omfatter ikke inngående merverdiavgift på anskaffelse, drift og vedlikehold av [personkjøretøy](#). Det er likevel fradragsrett for inngående merverdiavgift på personkjøretøy til bruk som

a) salgsvare

b) utleiekjøretøy i yrkesmessig utleievirksomhet

c) middel til å transportere personer mot vederlag i persontransportvirksomhet

(2) Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragrafen.

Merverdiavgiftsloven § 8.4. - litt forklaring

- Staten driver ikke med punktene 1a, 1b og 1c
- Bil klasse 1 og driftsutgifter til bil klasse 1 er utenfor, må bruke kode 0
  - Også leiebil og varebil hvite skilt klasse 1 er utenfor, må bruke kode 0
  - Bensin er en kostnad knyttet til bil, må bruke kode 0

Varebil klasse 2 defineres ikke som personkjøretøy, og inngående merverdiavgift kan føres på nettoføringsordningen. Men, ved privatkjøring, for eksempel kjøring mellom hjem og arbeidssted, gis det ikke fradrag for merverdiavgift. Bil klasse 2 og driftsutgifter til bil klasse 2 er derfor innenfor nettoføringsordningen.

- Hvis varebil klasse 2 benyttes både privat og i virksomheten, skal inngående merverdiavgift forholdsmessig fordeles etter antatt bruk, for eksempel kjørte km eller anvendt tid til ulike formål. Dette kan du lese om i merverdiavgiftsloven § 8-2.
- Reiser mellom hjem og arbeid, også kjøring med bil klasse 2, kommer ikke inn under ordningen da dette er privat bruk og må føres på kode 0.

Eksempler på mva-koder i Unit4 ERP

Kode 7 er 25 %, nettoordning mva generell sats

Kode 7P er 12 %, nettoordning mva lav sats

Kode 7M er 15 %, nettoordning mva redusert sats

Kode 7T er 25 %, nettoordning mva fjernleverbare tjenester

Hvis nettoføringsordningen ikke kan belastes, må mva-kode 0 benyttes.

Kode 00 viser mva som ikke er fradragsberettiget for selvstendig næringsdrivende uten fast forretningssted og opphavsmenn til åndsverk. Kode 7M 15 % benyttes for mat i næring, og ved gaver under kr.100 som er mat eller sjokolade og kvitteringen viser 15 % mva.

DFØ- app og Selvbetjeningsportalen i SAP

- Nettoføringsordningen påvirker bare utlegg det kreves refusjon for.
- Ansatte må benytte utgiftstyper som gjelder for nettoføringsordningen ved registrering av reiser og utgiftsrefusjoner. Disse utgiftstypene er benevnt med mva-sats.
- Hotellrom og frokost må splittes, hotellrom føres på «Hotell m/ 12% mva (eks frokost)» og frokost som er servering og er utenfor ordningen, må føres på utgiftstype «Måltider/ Frokost hotell»

Godkjenner 1 skal kontrollere at riktig utgiftstype er benyttet

- Utgiftstyper i SAP er koblet mot aktuell mva-kode i Unit4 ERP
  - Utgiftstyper med 25 % mva-sats tilsvarer kode 7 i Unit4 ERP, som for eksempel «Kontorrekvisita m/25 % mva»
  - Utgiftstyper med 12 % mva-sats tilsvarer kode 7P i Unit4 ERP, som for eksempel utgiftstype «Hotell m/12 % mva (eks. frokost)»
  - Utgiftstype «Måltider/Frokost hotell» tilsvarer kode 0 i Unit4 ERP

Ved riktig bruk av utgiftstyper i SAP, blir regnskapet riktig i Unit4 ERP

Utgiftstyper i SAP - eksempler

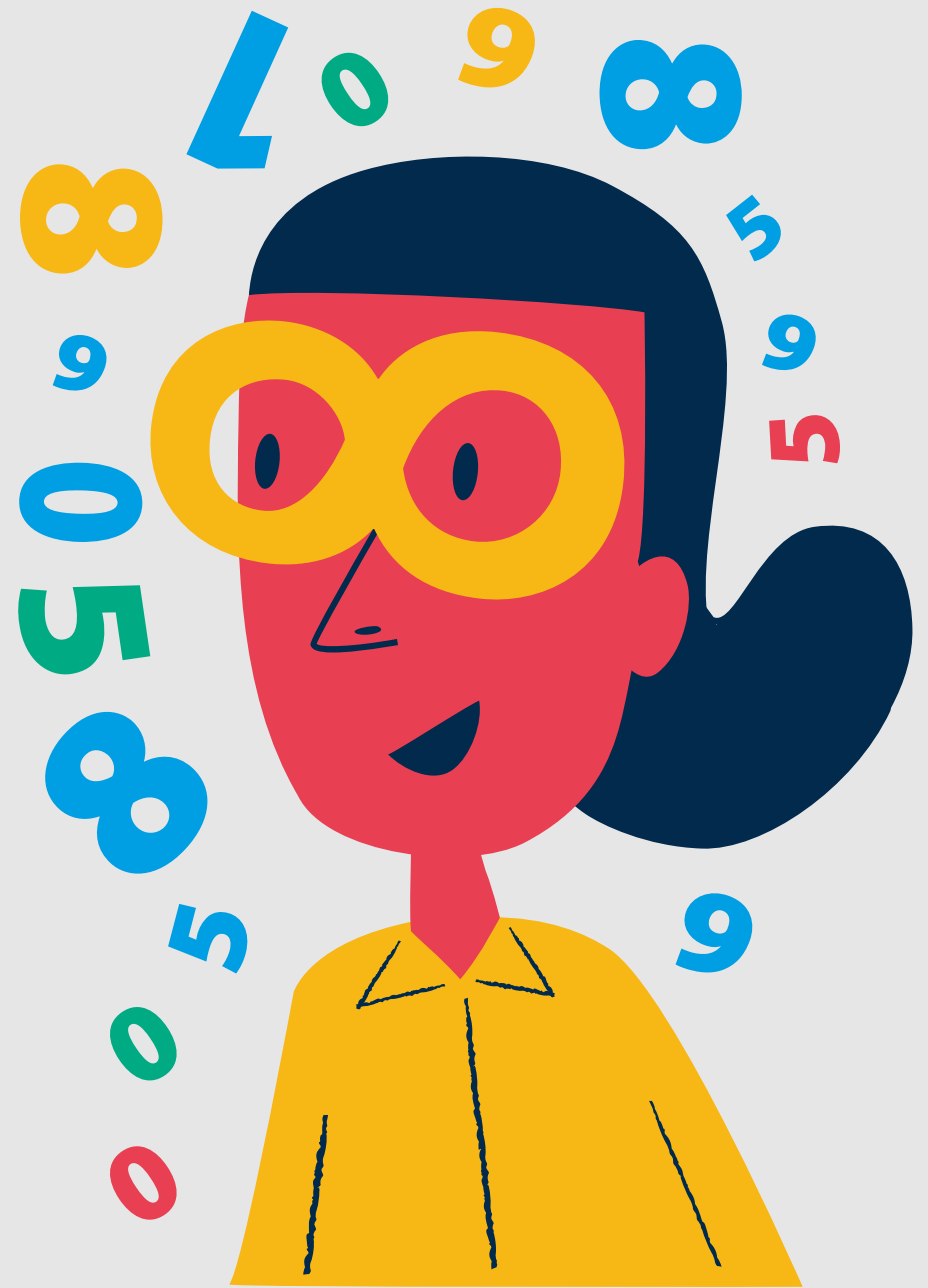
Utgiftstyper ved reiser

- Flyreise 12 % mva
- Hotell 12 % mva (eks. frokost)
- Kollektiv transport 12 % mva
- Seminarer 25 % mva
- Taxi 12 % mva

Utgiftstyper ved refusjoner

- Arbeidstøy og verneutstyr 25 % mva
- Datarekvisita 25 % mva
- Faglitteratur og bøker 25 % mva
- Kontorrekvisita 25 % mva
- Mobiltelefoner og utstyr 25 % mva
- Porto 25 % mva
- Terminalbriller 25 % mva

NETTOFØRINGS- ORDNINGEN FOR MERVERDIAVGIFT I STATEN – OFTE STILTE SPØRSMÅL

Ofte stilte spørsmål

Utfyllende svar finner du her:

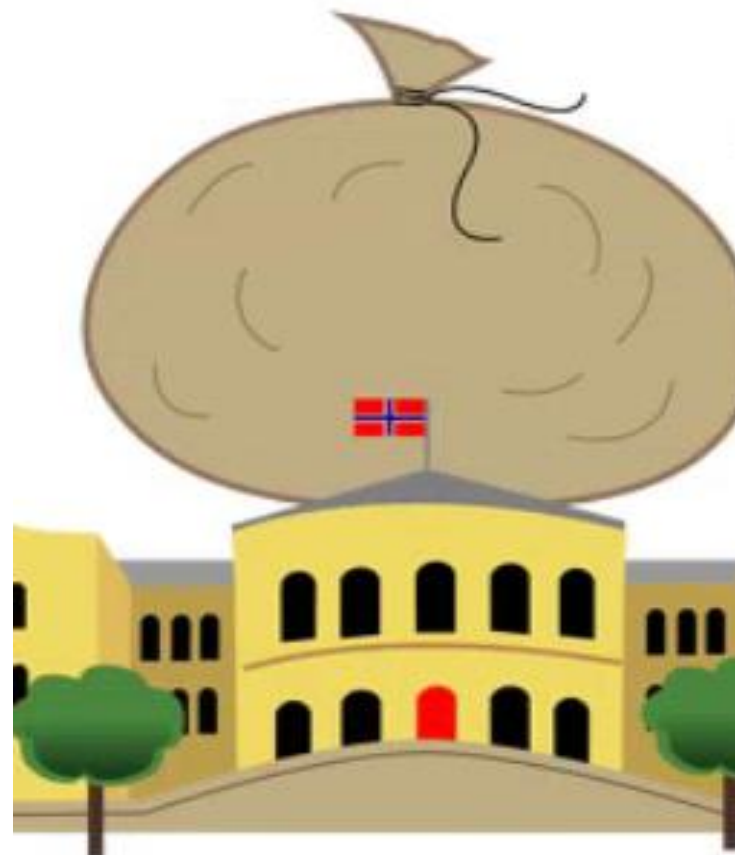
DFO.no → økonomiregelverket →

→ nettoføringsordning for budsjettering og

regnskapsføring av merverdiavgift →

→ skroll litt ned på siden og du finner

Ofte stilte spørsmål om nettoføringsordningen

Ofte stilte spørsmål

Er ansattes **reiseutgifter** omfattet av nettoføringsordningen?

Svar: Ja, hotell 12 % og reise 12 % (kode 7P).

Men, frokost 25 % er servering og er derfor utenfor (kode 0).

Må utgifter til **rutegående transportmidler** være dokumentert for å komme innenfor nettoføringsordningen for merverdiavgift?

Svar: Ja, men det skal ikke stilles strengere krav enn det som går fram av *statens reiseregulativ* (kode 7P).

Må **faktura, kvittering mv. for reiser** være utstedt til virksomheten for at merverdiavgift skal kunne belastes nettoføringsordningen?

Svar: Nei, her er det reglene i *statens reiseregulativ* som gjelder for dokumentasjonsplikten.

Ofte stilte spørsmål

Er anskaffelser av **inventar** til virksomhetens lokaler omfattet av nettoføringsordningen for merverdiavgift?

Svar: Ja, møbler og inventar er innenfor (kode 7).

Kan merverdiavgift på **leie av kaffeautomater og vannkjølere** belastes nettoføringsordningen?

Svar: Nei, anses som naturalavlønning og er utenfor (kode 0). Men, hvis disse står i bedriftskantine eller i avgrenset spiserom, er de innenfor ordningen.

Ofte stilte spørsmål

Er **leie av lokaler til konferanser, møter, kurs mv.** omfattet av nettoføringsordningen?

- **Svar: Ja, men leien må være adskilt fra serveringen på faktura (kode 7 eller 7P). (Serveringen er utenfor.)**

Er utgifter til **mat som kjøpes inn til møter** omfattet av nettoføringsordningen?

- **Svar: Nei, all servering er utenfor ordningen, også overtidsmat og lignende (kode 0).**

Ofte stilte spørsmål

Kan **merverdiavgift som ikke er spesifisert i mottatt faktura**, tas med i nettoføringsordningen?

Svar: Nei, merverdiavgiften må være dokumentert og sporbar (unntak for fjernleverbare tjenester).

Kan en virksomhet som mottar **belastningsfullmakt** på en budsjettpost som inngår i nettoføringsordningen, belaste kap.1633 - selv om virksomheten er utenfor ordningen?

Svar: Ja, dersom virksomheten mottar en belastningsfullmakt på en budsjettpost (01-49) som inngår i nettoføringsordningen.

Ofte stilte spørsmål

Kan merverdiavgift på **leie av bil** belastes nettoføringsordningen?

Svar: Nei, personkjøretøy er utenfor, også leie av personkjøretøy (kode 0).

Er merverdiavgift på **leie av parkeringsplasser** omfattet av nettoføringsordningen ?

Svar: Nei, personkjøretøy er utenfor, også parkeringsplass til personkjøretøy (kode 0).

Kan utgifter og driftsutgifter til motorsykkel, ATV og snøskuter belastes nettoføringsordningen ?

Svar: Nei, personkjøretøy er utenfor (kode 0), men det er spesielle regler for snøskutere.

Ofte stilte spørsmål

Faller utgifter til **blomster og andre gaver** innenfor nettoføringsordningen?

Svar: Nei, blomster og gaver er utenfor.

Men, hvis verdien er bagatellmessig (p.t. maks kr. 100,- inkl. mva) er gaven innenfor ordningen. Og hvis gaven skal gis bort i utlandet, er den innenfor ordningen.

Blomster og planter til pynt i lokalene er imidlertid innenfor nettoføringsordningen.

Ofte stilte spørsmål

Er virksomhetens utgifter til **mobiltelefoner** omfattet av nettoføringsordningen?

Svar: Ja, hvis den er til bruk i virksomheten (kode 7).

Privat bruk er naturalavlønning og faller utenfor (kode 0).

Kan nettoføringsordningen belastes for merverdiavgift på **briller for arbeid ved dataskjerm (terminalbriller)**?

Svar: Ja, selve brillen og glassene (kode 7).

(Synsundersøkelse og tilpasning av brille er en helsetjeneste, som ikke er merverdiavgiftsbelagt).

Ofte stilte spørsmål

Kan merverdiavgift på **driftsutgifter finansiert over en tilskuddspost** belastes nettoføringsordningen?

Svar: Nei, tilskuddsordninger er utenfor.

Kan **utenlandsk merverdiavgift (som for eksempel VAT)** belastes nettoføringsordningen?

Svar: Nei, kun norsk merverdiavgift.

Vil **gebyrer** som virksomheten krever inn, bli påvirket av nettoføringsordningen?

Svar: Nei, R-112 fortsetter som før.

Faller **driftstilskudd** til en privat leverandør av kantinetjenester (**bedriftskantiner**) innenfor nettoføringsordningen?

Svar: Nei, tilskudd er utenfor ordningen.

Direktoratet
for forvaltning og
økonomistyring